

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVAMA SISTEMA OBRAZOVANJA I VASPITANJA

Član 1.

U Zakonu o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS”, br. 72/09 i 52/11), u članu 3. stav 1. tačka 2) posle reči: „potrebama” dodaje se reč: „svakog”.

U stavu 1. tačka 5) reči: „bez prepreka za promene, nastavljanje i u potpunost obrazovanja” brišu se.

U stavu 2. tačka 2) posle reči: „raznovrsne oblike saradnje sa” dodaju se reči: „organizacijama nadležnim za poslove zapošljavanja i”.

U stavu 3. tačka 1) reči: „predškolsko vaspitanje i obrazovanje” zamenjuju se rečima: „različite vidove kvalitetnog predškolskog vaspitanja i obrazovanja”.

Tačka 4) menja se i glasi:

„4) mogućnosti da deca, učenici i odrasli sa smetnjama u razvoju i sa invaliditetom, bez obzira na sopstvene materijalne uslove imaju pristup svim nivoima obrazovanja u ustanovama, a lica smeštena u ustanove socijalne zaštite, bolesna deca, učenici i odrasli ostvaruju pravo na obrazovanje za vreme smeštaja u ustanovi i tokom bolničkog i kućnog lečenja.”

Posle tačke 4) dodaju se tač. 4a i 4b koje glase:

„4a smanjenju stope osipanja iz sistema obrazovanja i vaspitanja, posebno osoba iz socijalno ugroženih kategorija stanovništva i nerazvijenih područja, osoba sa smetnjama u razvoju i invaliditetom i drugih osoba sa specifičnim teškoćama u učenju i podršci njihovom ponovnom uključenju u sistem, u skladu sa principima inkluzivnog obrazovanja;

4b karijernom vođenju i savetovanju zaposlenih, učenika i odraslih usmerenom ka ličnom razvoju pojedinca i napredovanju u obrazovnom i profesionalnom smislu;”

Član 2.

U članu 4. stav 1. tačka 1) posle reči: „deteta” dodaje se zapeta, a reči: „i učenika” zamenjuju se rečima: „učenika i odraslog”.

Tačka 2) menja se i glasi:

„2) sticanje kvalitetnih znanja, veština i stavova koje su svima neophodne za lično ostvarenje i razvoj, inkluziju i zaposlenje i sticanje i razvijanje osnovnih kompetencija u pogledu komunikacije na maternjem jeziku, komunikacije na stranim jezicima, matematičke pismenosti i osnovnih kompetencija u nauci i tehnologiji, digitalne kompetencije, kompetencije učenja kako se uči, međuljudske i građanske kompetencije i kulturnog izražavanja;”

U tački 5) posle reči: „životu” dodaju se reči: „radi unapređivanja ličnog života i ekonomskog, socijalnog i demokratskog razvoja društva”.

Tačka 9) menja se i glasi:

„9) osposobljavanje za rad i zanimanje stvaranjem stručnih kompetencija, u skladu sa zahtevima zanimanja, potrebama tržišta rada, razvojem savremene nauke, ekonomije, tehnike i tehnologije;”

U tački 15) posle reči: „ravnopravnosti” dodaje se reč: „i”, a reči: „ravnopravnosti, tolerancije i uvažavanja razlika” zamenjuju se rečima: „ravnopravnosti i tolerancije”.

Posle tačke 15) dodaje se tačka 16) koja glasi:

„16) povećanje obrazovnog nivoa stanovništva i razvoj Republike Srbije kao države zasnovane na znanju.”

Član 3.

U članu 5. stav 2. tačka 1) menja se i glasi:

„1) usvajaju, izgrađuju i nadograđuju znanje, primenjuju i razmenjuju stečeno znanje;”.

Posle tačke 2) dodaje se tačka 2a koja glasi:

„2a ovladaju potrebnim znanjima i veštinama potrebnim za nastavak školovanja i uključivanje u svet rada;”.

U tački 8) reči: „nauku i tehnologiju” zamenjuju se rečima: „naučna i tehnološka znanja”.

Član 4.

U članu 8. stav 2. tačka 1) reči: „u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br. 76/05, 100/07-autentično tumačenje, 97/08 i 44/10)” zamenjuju se rečima: „po propisu koji uređuje visoko obrazovanje, počev od 10. septembra 2005. godine.”

Posle stava 4. dodaje se novi stav 5. koji glasi:

„Program za sticanje obrazovanja iz stava 4. ovog člana realizuje visokoškolska ustanova u okviru akreditovanog studijskog programa ili kao program obrazovanja tokom čitavog života, u skladu sa propisima kojima se uređuje visoko obrazovanje.”

Dosadašnji st. 5. i 6. postaju st. 6. i 7.

U dosadašnjem stavu 6. koji postaje stav 7. broj: „5”zamenjuje se brojem: „6”.

Član 5.

U članu 14. stav 1. tačka 5) podtačka (2) posle reči: „vaspitača” dodaju se reči: „i stručnog saradnika”.

Tačka 8) menja se i glasi:

„8) utvrđuje postojanje potrebe za novim udžbenicima i donosi plan udžbenika i nastavnih sredstava predškolskog, osnovnog i srednjeg opšteg i umetničkog obrazovanja i vaspitanja, opšteobrazovnih predmeta srednjeg stručnog obrazovanja i vaspitanja i obrazovanja odraslih;”

Posle tačke 8) dodaje se tačka 8a koja glasi:

„8a prati, analizira i daje preporuke za smanjenje osipanja dece i učenika iz obrazovnog sistema i utvrđuje predloge mera za nastavak obrazovanja osoba koje su napustile sistem”.

Član 6.

U članu 16. stav 1. tačka 3) podtačka (9) briše se.

Posle tačke 3) dodaje se tačka 3a koja glasi:

„3a utvrđuje postojanje potrebe za novim udžbenicima i donosi plan udžbenika i nastavnih sredstva za stručne predmete”.

Posle tačke 6) dodaje se tačka 6a koja glasi:

„6a prati, analizira i daje preporuke za smanjenje osipanja dece i učenika iz obrazovnog sistema i utvrđuje predloge mera za nastavak obrazovanja osoba koje su napustile sistem;”.

Član 7.

U članu 19. stav 1. tačka 5) reči: „davanje stručne ocene udžbenika” zamenjuju se rečima: „predlaganje ministru odobravanja udžbenika i nastavnih sredstava”.

Član 8.

U članu 21. stav 1. tačka 1) menja se i glasi:

„1) pripremu standarda kompetencija za profesiju nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika i njihovog profesionalnog razvoja i kompetencija direktora;”.

Član 9.

Član 23. menja se i glasi:

„Član 23

Za obavljanje pojedinih poslova zavodi mogu da obrazuju posebne stručne komisije i timove iz reda kompetentnih lica u oblasti obrazovanja i vaspitanja ili da angažuju naučnoistraživačke ustanove, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.”

Član 10.

Posle člana 24. dodaje se naziv člana i član 24a koji glasi:

„2a AGENCIJA ZA OBRAZOVANJE I VASPITANJE

Član 24a

Radi praćenja ispunjavanja opštih principa i ciljeva, ostvarivanja strateških pravaca razvoja i unapređenja celokupnog sistema obrazovanja i vaspitanja, Republika Srbija osniva Agenciju za obrazovanje i vaspitanje (u daljem tekstu: Agencija).

Agencija ima svojstvo pravnog lica.

Prava i dužnosti osnivača Agencije vrši Vlada.

Na rad i obavljanje delatnosti Agencije primenjuju se propisi o javnim agencijama.

Rad Agencije finansira se u celini ili pretežno od cene koju plaćaju korisnici usluga.”

Član 11.

U članu 27. stav 3. posle reči: „u razvoju,” dodaju se reči: „kao i škola koja ima odeljenja učenika sa smetnjama u razvoju,”

Član 12.

U članu 28. st. 3. i 4. menjaju se i glase:

„Ustanova čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave može da bude nastavna baza visokoškolske ustanove – vežbaonica, u skladu sa zakonom.

Listu vežbaonica iz stava 3. ovog člana, na osnovu sprovedenog javnog konkursa, rešenjem utvrđuje ministar.”

Član 13.

U članu 29. posle stava 7. dodaje se novi stav 8. koji glasi:

„Vlada utvrđuje kriterijume na osnovu kojih donosi akt o mreži srednjih škola.”

Dosadašnji stav 8. koji postaje stav 9. menja se i glasi:

„Akt o mreži srednjih škola čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave donosi Vlada, na osnovu kriterijuma iz stava 8. ovog člana.”

Član 14.

U članu 44. stav 4. reči: „ministar nadležan za poslove ljudskih prava” zamenjuju se rečima: „organ nadležan za pripremu propisa o ljudskim i manjinskim pravima”.

Član 15.

U članu 55. stav 3. tačka 5) broj: „10” zamenjuje se brojem: „11”.

Član 16.

U članu 60. stav 9. broj: „7” zamenjuje se brojem: „8”.

U stavu 10. broj: „8” zamenjuje se brojem: „9”.

Član 17.

U članu 63. stav 2. tačka 10) posle reči: „suprotno zakonu,” dodaju se reči: „posebnom kolektivnom ugovoru”.

Posle tačke 10) dodaje se tačka 10a koja glasi:

„10a je namerno ili krajnjom nepažnjom učinio propust prilikom donošenja odluke u disciplinskom postupku, koja je pravnosnažnom sudskom presudom poništena kao nezakonita i ako je ustanova obavezana na naknadu štete u iznosu koji može ugroziti redovno poslovanje ustanove.”

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„Direktor je materijalno odgovoran za štetu koju namerno ili krajnjom nepažnjom nanese ustanovi, u skladu sa zakonom.”

Dosadašnji st. 3-8. postaju st. 4-9.

Član 18.

U članu 72. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Struktura nastavnih planova i programa obrazovanja odraslih uređuje se posebnim zakonom.”

Dosadašnji st. 2, 3, 4. i 5. postaju st. 3, 4, 5. i 6.

Član 19.

Naziv člana 77. i član 77. menjaju se i glase:

„Individualni obrazovni plan

Član 77.

Za dete i učenika kome je usled socijalne uskraćenosti, smetnji u razvoju, invaliditeta i drugih razloga potrebna dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju, ustanova obezbeđuje otklanjanje fizičkih i komunikacijskih prepreka i donosi individualni obrazovni plan.

Individualni obrazovni plan (u daljem tekstu: IOP) je poseban dokument kojim se planira dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju za određeno dete i učenika, u skladu sa njegovim sposobnostima i mogućnostima.

Cilj IOP-a je optimalni razvoj deteta i učenika, uključivanje u vršnjački kolektiv i ostvarivanje opštih i posebnih ishoda obrazovanja i vaspitanja, odnosno zadovoljavanja obrazovno-vaspitnih potreba deteta i učenika.

IOP se izrađuje na osnovu prethodno realizovanih i evidentiranih mera individualizacije i izrađenog pedagoškog profila deteta i učenika.

IOP se izrađuje prema obrazovno-vaspitnim potrebama deteta i učenika i može da bude zasnovan na:

1) prilagođenom nastavnom programu (IOP 1) u kome se precizno planira cilj pružanja podrške koja se odnosi na:

- (1) prilagođavanje i obogaćivanje prostora, opreme i drugih uslova u ustanovi;
- (2) prilagođavanje metoda rada, udžbenika i drugih nastavnih sredstava;
- (3) aktivnosti i njihovo trajanje tokom planiranog rasporeda nastave i drugih oblika obrazovno-vaspitanog rada;
- (4) lica koja pružaju podršku detetu i učeniku;

2) na izmenjenom nastavnom programu (IOP 2) u kome se, osim sadržaja iz stava 4. tačka 1) ovog člana, precizno planira prilagođavanje:

- (1) opštih ishoda obrazovanja i vaspitanja;
- (2) posebnih standarda postignuća učenika;
- (3) sadržaja nastavnih programa za jedan predmet, više predmeta ili za sve predmete;

3) na obogaćenom i proširenom nastavnom programu (IOP 3) koji se primenjuje za dete i učenika sa izuzetnim sposobnostima.

Donošenju IOP-a 2, prethodi donošenje, primena i vrednovanje IOP-a 1, kao i pribavljanje mišljenja interresorne komisije za procenu potreba za dodatnom obrazovnom, zdravstvenom i socijalnom podrškom detetu i učeniku.

Izuzetno, za učenika koji obrazovanje stiče ostvarivanjem IOP-a 2, osim nastavnog programa, može da se izmeni i nastavni plan, na osnovu mišljenja interresorne komisije za procenu potreba za dodatnom obrazovnom, zdravstvenom i socijalnom podrškom detetu i učeniku.

IOP donosi pedagoški kolegijum ustanove na predlog stručnog tima za inkluzivno obrazovanje, odnosno tima za pružanje dodatne podrške detetu i učeniku (u daljem tekstu: Tim).

Tim u predškolskoj ustanovi čine vaspitač, stručni saradnik, saradnik, roditelj, odnosno staratelj, a u skladu sa potrebama deteta i pedagoški asistent, odnosno pratilac za ličnu pomoć detetu, na predlog roditelja, odnosno staratelja.

Tim u školi čini nastavnik razredne nastave, odnosno nastavnik predmetne nastave, odeljenjski starešina, stručni saradnik, roditelj, odnosno staratelj, a u skladu sa potrebama učenika i pedagoški asistent, odnosno pratilac za ličnu pomoć učeniku, na predlog roditelja, odnosno staratelja.

Roditelj, odnosno staratelj daje saglasnost na sprovođenje IOP-a, u skladu sa zakonom.

U prvoj godini upisa u ustanovu, IOP se donosi i vrednuje tromesečno, a u svakoj narednoj godini dva puta u toku radne, odnosno školske godine.

Sprovođenje IOP-a prati Ministarstvo, u skladu sa ovim zakonom.

Bliže uputstvo za ostvarivanje IOP-a, njegovu primenu i vrednovanje donosi ministar.”

Član 20.

U članu 80. stav 4. broj: „1.”zamenjuje se brojem: „2.”

Član 21.

U članu 91. stav 2. reči: „ (u daljem tekstu: polaznik)” brišu se.

Posle stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„Uzrast lica koje stiče osnovno i srednje obrazovanje i vaspitanje po programu za odrasle uređuje se posebnim zakonom.”

Dosadašnji st. 4, 5. i 6. postaju st. 5, 6. i 7.

U dosadašnjem stavu 5. koji postaje stav 6. reči: „polaznici ili grupe polaznika” zamenjuju se rečima: „vanredni učenici – lica starija od 17 godina iz stava 2. ovog člana”.

Član 22.

Naziv člana 92. menja se i glasi: „Nastava u inostranstvu”.

Stav 1. menja se i glasi:

„Za decu i učenike koji privremeno ili stalno borave u inostranstvu, a poreklom su iz Republike Srbije može da se organizuje nastava na srpskom jeziku, po posebnom programu.”

Posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Nastavnici koji realizuju nastavu u inostranstvu biraju se na javnom konkursu.”

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 23.

U članu 98. dodaje se novi stav 6. koji glasi:

„Izuzetno, detetu se može odložiti upis za godinu dana od strane pedagoga i psihologa, a na osnovu mišljenja interresorne komisije, koje sadrži dokaze o potrebi odlaganja i predlog mera dodatne obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške detetu u periodu do polaska u školu.”

Dosadašnji st. 6-19. postaju st. 7-20.

U dosadašnjem stavu 10. koji postaje stav 11. tačka 2) menja se i glasi:

„2) upis deteta u školu nakon godinu dana, uz pohađanje pripremnog predškolskog programa.”

Član 24.

U članu 100. stav 2. menja se i glasi:

„Za decu i učenike iz stava 1. ovog člana, za prognana i raseljena lica i decu i učenike koji su vraćeni u zemlju na osnovu sporazuma o readmisiji, koja ne poznaju jezik na kome se izvodi obrazovno-vaspiti rad ili pojedine programske sadržaje od značaja za nastavak obrazovanja, škola organizuje učenje jezika, odnosno pripremu za nastavu i dopunsku nastavu, po posebnom uputstvu koje donosi ministar.”

U stavu 3. reči: „Dete i učenik državljanin neke od evropskih zemalja” zamenjuju se rečima: „Dete stranog državljanina”.

Član 25.

U članu 102. stav 1. reč: „saveta” zamenjuje se rečju: „zavoda”.

U stavu 7. reč: „izdaju” zamenjuje se rečju: „prilagođavaju”.

Član 26.

U članu 107. posle stava 5. dodaje se novi stav 6. koji glasi:

„Izuzetno od stava 5. ovog člana, ako je nedeljni fond časova nastavnog predmeta jedan čas, učenik se ocenjuje najmanje dva puta u polugodištu.”

Dosadašnji st. 6. i 7. postaju st. 7. i 8.

Član 27.

U članu 113. stav 3. tačka 6) menja se i glasi:

„6) ponašanje učenika kojim ugrožava vlastitu bezbednost ili bezbednost drugih učenika, nastavnika i zaposlenih u školi i koje dovodi do njihovog fizičkog i psihičkog povređivanja”.

Posle tačke 8) dodaje se tačka 9) koja glasi:

„9) učestalo činjenje lakših povreda obaveza u toku školske godine, pod uslovom da su preduzete neophodne mere iz stava 1. ovog člana radi korekcije ponašanja učenika.”

U stavu 4. reči: „tačka 8)” zamenjuju se rečima: „tač. 8) i 9)”.

Član 28.

U nazivu člana 117. posle reči: „pedagoški” dodaju se reči: „i andragoški”.

Posle stava 4. dodaju se novi st. 4. i 5. koji glase:

„Andragoški asistent pruža podršku odraslima za uključivanje u sistem obrazovanja i pomoć u otklanjanju teškoća u toku obrazovanja, u ostvarivanju individualizovanog programa, dodatnoj i dopunskoj nastavi; pomoć nastavnicima i stručnim saradnicima u ostvarivanju programa obrazovanja; sarađuje sa socijalnim partnerima u jedinici lokalne samouprave radi ostvarivanja prava odraslih, a posebno iz osetljivih društvenih i posebnih ciljnih grupa za uključivanje u obrazovni proces i sticanje obrazovanja.

Odredbe ovog zakona kojim se uređuje pedagoški asistent, shodno se odnose i na andragoškog asistenta.”

Dosadašnji st. 4, 5. i 6. postaju st. 6, 7. i 8.

Član 29.

U članu 120. stav 1. dodaje se tačka 5) koja glasi:

„5) zna jezik na kome se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad.”

Stav 2. briše se.

Dosadašnji st. 3, 4. i 5. postaju st. 2, 3. i 4.

U dosadašnjem stavu 3. koji postaje stav 2. reči: „st. 1. i 2.” zamenjuju se rečima: „stava 1.”

U dosadašnjem stavu 4. koji postaje stav 3. posle reči: „iz stava 1. tač. 1)” umesto veznika: „i” stavlja se zapeta, posle broja 4) dodaju se reči: „i 5)”, a reči: „i stava 2.” brišu se.

U dosadašnjem stavu 5. koji postaje stav 4. reči: „st. 1. i 2.” zamenjuju se rečima: „stava 1.”, a posle reči: „ustanovi” dodaju se reči: „na zahtev direktora.”

Član 30.

U članu 121. u stavu 4. posle reči: „majstorskim ispitom i” dodaju se reči: „petogodišnjim radnim iskustvom u struci stečenim posle specijalističkog, odnosno majstorskog ispita”.

U stavu 5. posle reči: „prakse” dodaje se zapeta i reči: „odnosno pedagoškog rada”.

U stavu 6. reči: „kada se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na jeziku nacionalne manjine” brišu se.

Stav 7. menja se i glasi:

„Poslove nastavnika i stručnog saradnika, osim za romski jezik, može da obavlja lice koje je steklo srednje, više ili visoko obrazovanje na jeziku na kome se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad ili je položilo ispit iz tog jezika po programu odgovarajuće visokoškolske ustanove.”

Posle stava 9. dodaje se novi stav 10. koji glasi:

„Nastavnik, vaspitač i stručni saradnik koji je u toku studija položio ispite iz pedagogije i psihologije ili je položio stručni ispit, odnosno ispit za licencu, smatra se da ima obrazovanje iz člana 8. stav 4. Zakona.”

Dosadašnji st. 10, 11, 12. i 13. postaju st. 11, 12, 13. i 14.

U dosadašnjem stavu 10. koji postaje stav 11. reč: „Izuzetno,” briše se.

U dosadašnjem stavu 11. koji postaje stav 12. posle reči: „pomoćnog nastavnika” dodaju se reči: „program obuke za osposobljavanje nastavnika, stručnog saradnika i andragoškog asistenta za rad sa odraslima i”.

Dosadašnji stav 13. koji postaje stav 14. menja se i glasi:

„Stepen i vrstu obrazovanja nastavnika verske nastave u školi, na predlog organa nadležnog za poslove odnosa sa crkvama i verskim zajednicama, po pribavljenom mišljenju tradicionalnih crkava i verskih zajednica, propisuje ministar.”

Posle stava 14. dodaju se st. 15, 16. i 17. koji glase:

„Kada je obrazovanje stečeno u nekoj od republika bivše SFRJ do 27. aprila 1992. godine, ili u Crnoj Gori do 16. juna 2006. godine, a vrsta obrazovanja ne odgovara vrsti obrazovanja koja je propisana u skladu sa članom 121. stav 11. ovog zakona, ministar, po prethodno pribavljenom mišljenju odgovarajuće visokoškolske ustanove, utvrđuje da li je vrsta obrazovanja odgovarajuća za obavljanje poslova nastavnika, vaspitača, odnosno stručnog saradnika.

Kada je obrazovanje stečeno u sistemu vojnog školstva, ispunjenost uslova u pogledu stečenog obrazovanja za obavljanje poslova nastavnika, vaspitača, odnosno stručnog saradnika, po prethodno pribavljenom mišljenju odgovarajuće visokoškolske ustanove, utvrđuje ministar.

Kada je obrazovanje stečeno u inostranstvu, ispunjenost uslova u pogledu stečenog obrazovanja za obavljanje poslova nastavnika, vaspitača, odnosno stručnog saradnika, na osnovu akta o priznavanju strane visokoškolske isprave i mišljenja odgovarajuće visokoškolske ustanove, utvrđuje ministar.”

Član 31.

Član 128. menja se i glasi:

„Član 128.

„Licenca se oduzima nastavniku, vaspitaču i stručnom saradniku:

1) koji je pravnosnažnom presudom osuđen za krivično delo: nasilja u porodici, oduzimanje maloletnog lica, zapuštanje i zlostavljanje maloletnog lica ili rodoskrvnenje, primanja ili davanja mita, protiv polne slobode, pravnog saobraćaja i čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, bez obzira na izrečenu krivičnu sankciju;

2) kome je prestao radni odnos zbog povrede zabrane iz čl. 44 - 46. ovog zakona;

3) kome je jedanput suspendovana licenca u skladu sa članom 127. ovog zakona, a stekli su se uslovi za novu suspenziju.

Licenca se smatra oduzetom narednog dana od dana prestanka radnog odnosa nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika.

Lice kome je oduzeta licenca nema pravo na njeno ponovno izdavanje niti na rad u ustanovi.

Oduzeta licenca vraća se Ministarstvu preko ustanove.

Ustanova ima obavezu da odmah dostavi Ministarstvu konačno rešenje o otkazu ugovora o radu kao dokaz o osnovu za oduzimanje licence nastavniku, vaspitaču i stručnom saradniku

Rešenje ministra o oduzimanju licence konačno je u upravnom postupku.”

Član 32.

U nazivu člana 130. reči: „na osnovu konkursa” brišu se.

U stavu 1. posle reči: „na osnovu” dodaju se reči: „preuzimanja zaposlenog u ustanovi čiji je osnivač Republika, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave i”.

Posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Prijem u radni odnos na neodređeno vreme na osnovu konkursa može se izvršiti ako se nije moglo izvršiti preuzimanje zaposlenog.”

Dosadašnji st. 2, 3, 4, 5, 6. i 7 postaju st. 3, 4, 5, 6, 7. i 8.

„Dosadašnji st. 3. i 4. koji postaju st. 4. i 5. menjaju se i glase:

U postupku odlučivanja o izboru nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika direktor vrši uži izbor kandidata koje upućuje na prethodnu psihološku procenu sposobnosti za rad sa decom i učenicima u roku od osam dana od dana isteka roka za podnošenje prijava. Psihološku procenu sposobnosti za rad sa decom i učenicima vrši nadležna služba za poslove zapošljavanja primenom standardizovanih postupaka.

Direktor donosi odluku o izboru nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika u roku od osam dana od dana dobijanja rezultata psihološke procene sposobnosti za rad sa decom i učenicima. Odluku o izboru drugih zaposlenih u ustanovi direktor donosi u roku od 30 dana od dana isteka roka za podnošenje prijava na konkurs.”

Član 33.

U članu 136. stav 5. reči: „ne smatra prekovremenim radom” zamenjuju se rečima: „smatra radom preko pune norme časova”.

Član 34.

U članu 144. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Nastavniku, vaspitaču ili stručnom saradniku prestaje radni odnos na kraju školske godine u kojoj navrši 40 godina staža osiguranja ili 65 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja.”

Član 35.

U članu 150. stav 1. tačka 1) reči: „diplomirani pravnik – master ili diplomirani pravnik koji je stekao visoko obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine” zamenjuju se rečima: „lice sa završenim master akademskim studijama u oblasti pravnih nauka, sa prethodno završenim osnovnim akademskim studijama u ovoj oblasti, ili diplomirani pravnik sa stečenim obrazovanjem na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine.”

U stavu 3. reči: „način provere savladanosti programa, obrazac uverenja o savladanom programu” brišu se.

Član 36.

U članu 152. stav 5. menja se i glasi:

„Program, način i rok za polaganje, sastav i način rada komisije Ministarstva pred kojom se polaže ispit za prosvetnog savetnika, obrazac uverenja o položenom ispitu, naknadu za rad članova komisije, program i oblike stručnog usavršavanja prosvetnog savetnika i druga pitanja u vezi sa stručnim usavršavanjem prosvetnih savetnika, propisuje ministar”.

Član 37.

U članu 161. stav 1. reči: „30.000 do 500.000” zamenjuju se rečima: „100.000 do 1.000.000”.

U stavu 2. broj: „50.000” zamenjuje se brojem: „100.000”

Član 38.

U članu 162. broj: „25.000” zamenjuje se brojem „50.000”.

Član 39.

U članu 163. broj: „25.000” zamenjuje se brojem „50.000”.

Član 40.

U članu 164. stav 1. broj: „50.000” zamenjuje se brojem „100.000”.

Stav 2. briše se.

Član 41.

U članu 165. stav 1. reči: „30.000 do 500.000” zamenjuju se rečima: „100.000 do 1.000.000”.

U stavu 2. broj: „50.000” zamenjuje se brojem „100.000”.

Član 42.

Član 166. stav 1. menja se i glasi:

„Poslovi utvrđeni članom 29. st. 5-7, članom 31. stav 2, članom 32. stav 4, članom 33. stav 6, članom 34. stav 3, članom 35. stav 2. i st. 4-8, članom 36. stav 2, članom 54. stav 7, članom 55. st. 5. i 6, članom 56. stav 1, članom 59. (poslovi polaganja ispita za direktora), članom 60. st. 7, 8, 11. i 12, članom 61. stav 2, članom 62. stav 2, članom 63. st. 7-9, članom 68. (poslovi polaganja ispita za sekretara), članom 79. stav 4, članom 88. st. 5. i 6, članom 90. st. 2. i 3, članom 91. stav 6, članom 111, članom 123. (poslovi polaganja ispita za licencu), članom 146. st. 4. i 5. i članom 149. ovog zakona, poveravaju se autonomnoj pokrajini.”

Član 43.

U članu 171. stav 1. tačka 3) broj: „2012/2013” zamenjuje se brojem: „2016/2017”.

U tački 4) broj: „2013/2014” zamenjuje se brojem: „2017/2018”.

Član 44.

Vlada će doneti akt o osnivanju Agencije iz člana 10. ovog zakona u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Agencija počinje sa radom i obavljanjem delatnosti od 1. januara 2016. godine.

Član 45.

Vlada će, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, utvrditi kriterijume iz člana 13. ovog zakona.

Vlada, odnosno organ autonomne pokrajine će, u roku od godinu dana od dana donošenja akta iz stava 1. ovog člana, utvrditi mrežu srednjih škola.

Član 46.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, osim odredaba člana 12. koje se primenjuju od školske 2015/2016. godine i člana 26. ovog zakona koje se primenjuju od školske 2013/2014. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja sadržan je u članu 97. tačka 10. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, sistem u oblasti obrazovanja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: Zakon) donet je 2009. godine, kao nov zakon u odnosu na istoimeni zakon iz 2003. godine, kojim je započeta reforma obrazovanja u Republici Srbiji. On ima sličnu koncepciju i isti naziv, a njegovom primenom uspostavljen je racionalniji i efikasniji postupak u donošenju podzakonskih akata (nastavnih planova i programa, standarda i sl.); otklonjene su pravne praznine nastale donošenjem Zakona o državnim službenicima i prestankom primene Zakona o radnim odnosima u državnim organima u ustanovama, počev od 1. jula 2006. godine i usklađivanje sa nizom zakona koji su doneti u vremenu od donošenja zakona 2003. godine i otklanjene su pojedine prepreke za dosledno sprovođenje Zakona.

2011. godine zajedničkim radom sa predstavnicima reprezentativnih sindikata u oblasti obrazovanja, izvršene su izmene i dopune Zakona, radi otklanjanja konstatovanih problema u funkcionisanju sistema predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i poboljšanja efikasnosti celog sistema.

Strategijom razvoja obrazovanja u Srbiji do 2020. godine („Službeni glasnik PC”, broj 107/12 – u daljem tekstu: Strategija) koja je stupila na snagu 9. novembra. 2012. godine, utvrđeni su svrha, ciljevi, pravci, instrumenti i mehanizmi razvoja sistema obrazovanja u Republici Srbiji u narednih desetak godina, te se pojavila potreba usklađivanja Zakona sa ovom strategijom. U toku primene Zakona uočeni su izvesni problemi koji bi se poboljšanim zakonskim rešenjima mogli otkloniti, a i predstavnici reprezentativnih sindikata su imali svoje zahteve vezane za poboljšanje pojedinih rešenja u Zakonu, čija primena dovodi do problema u praksi.

Takođe, tokom 2012. godine donet je Zakon o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik PC”, broj 93/12), Zakon o ministarstvima („Službeni glasnik PC”, broj 72/12), a izmenjen je i Zakon o prekršajima („Službeni glasnik PC”, br. 101/05, 116/08 i 111/09), te je neophodno izvršiti usklađivanje Zakona sa novim propisima.

III. OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Čl. 1-3. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: Predlog zakona) izvršene su izmene postojećih čl. 3-5. Zakona koji se odnose na opšte principe sistema obrazovanja i vaspitanja, ciljeve i opšte ishode i standarde obrazovanja i vaspitanja. Ovim izmenama i dopunama izvršeno je usklađivanje Zakona sa Strategijom i okolnostima koje postoje u okruženju Republike Srbije, posebno u Evropskoj uniji, koje jasno ukazuju da je Srbiji potreban kvalitetan sistem obrazovanja koji će obezbediti povećanje obrazovnog nivoa stanovništva i razvoj Republike Srbije kao države zasnovane na znanju i koji će moći da obezbedi dobru zaposlenost stanovništva. Potencirano je da sistem obrazovanja mora da stvori mogućnosti da deca, učenici i odrasli sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, bez obzira na sopstvene materijalne uslove imaju pristup svim nivoima obrazovanja. Takođe,

naglašena je potreba smanjenja stope osipanja iz sistema obrazovanja i vaspitanja, posebno osoba iz socijalno ugroženih kategorija stanovništva i nerazvijenih područja, osoba sa smetnjama u razvoju i invaliditetom i drugih osoba sa specifičnim teškoćama u učenju.

U članu 4. Predloga zakona izvršena je promena u smislu da je upotrebljena opšta formulacija „propis kojim se uređuje visoko obrazovanje” umesto naziva Zakona o visokom obrazovanju i pozivanja na brojeve Službenog glasnika.

Članom 8. stav 4. Zakona propisano je da nastavnik, vaspitač i stručni saradnik mora da ima obrazovanje iz psiholoških, pedagoških i metodičkih disciplina stečeno na visokoškolskoj ustanovi u toku studija ili nakon diplomiranja, od najmanje 30 bodova i šest bodova prakse u ustanovi, u skladu sa Evropskim sistemom prenosa bodova. S tim u vezi dodat je novi stav 5. kojim je pojašnjena obaveza visokoškolskih ustanova da realizuju program za sticanje obrazovanja iz stava 4. ovog člana u okviru akreditovanog studijskog programa ili kao program obrazovanja tokom čitavog života, u skladu sa propisima kojim se uređuje visoko obrazovanje.

Čl. 5, 6, 7. i 24. Predloga zakona izvršene su izmene čl. 14, 16, 19. i 102. Zakona. Ove izmene vezane su za isticanje potrebe da se u sistemu obrazovanja sistematski prati i analizira osipanje dece i učenika iz obrazovnog sistema i da se utvrđuju predlozi mera za nastavak obrazovanja osoba koje su napustile obrazovni sistem. Takođe, ovim se omogućava uvođenje promena u proces odobravanja i izdavanja udžbenika i nastavnih sredstava koje će se izvršiti izmenom Zakona o udžbenicima i drugim nastavnim sredstvima. Brisanjem nadležnosti Nacionalnog prosvetnog saveta (u daljem tekstu: NPS) da predlaže ministru odobravanje udžbenika i nastavnih sredstava, biće pojednostavljena i skraćena procedura odobravanja udžbenika. Kao problem javlja se i nemogućnost da se nađu novi nezavisni eksperti za datu oblast, koji nisu u sukobu interesa i kojih u određenim strukama nema dovoljno za postojeći koncept evaluacije udžbenika. Predložena promena je sastavni deo i predloga Nacrta Zakona o udžbenicima i drugim nastavnim sredstvima. Ovim predlogom dosadašnja obaveza Nacionalnog prosvetnog saveta da ministru dostavlja predlog da se udžbenik odobri, odnosno ne odobri, treba da bude prenet na Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja. Nacrtom Zakona o udžbenicima i drugim nastavnim sredstvima predviđeno je da stručnu ocenu kvaliteta rukopisa udžbenika, umesto Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, daje komisija za stručnu ocenu kvaliteta udžbenika. Takođe, predloženo je da Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih ubuduće nema nadležnost da predlaže ministru odobravanje udžbenika i nastavnih sredstava za stručne predmete, već bi trebalo da utvrđuje postojanje potrebe za novim udžbenicima i donosi plan udžbenika i nastavnih sredstava za stručne predmete.

Članom 10. Predloga zakona predloženo je osnivanje Agencije za obrazovanje i vaspitanje, koja bi pratila ispunjenja opštih principa i ciljeva, ostvarenja strateških pravaca razvoja i unapređenja celokupnog sistema obrazovanja i vaspitanja. Ovu agenciju bi osnivala Vlada i ona bi mogla da organizuje i sprovodi posebna istraživanja o ostvarivanju opštih ishoda i standarda, kao i postignuća na svim nivoima obrazovanja i vaspitanja i učestvuje u međunarodnim istraživanjima, pokreće inicijative za razvoj i unapređenje sistema obrazovanja i vaspitanja na nacionalnom nivou, predlaže i priprema razvojne programe i stara se o usklađenosti sistema obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji sa obrazovnim i sveukupnim razvojnim politikama u okruženju. Osnivanje je odloženo za period od dve godine od dana stupanja na snagu zakona, a početak rada za 1. januar 2016. godine, kako bi se stvorile pravne i finansijske pretpostavke za njen rad.

U članu 11. Predloga zakona izvršena je dopuna člana 27. Zakona kojim se uređuju vrste ustanova. Naime, dodatnu podršku u obrazovanju dece, učenika i

odraslih sa smetnjama u razvoju, pored škole za učenike sa smetnjama u razvoju u vaspitnoj grupi, odnosno drugoj školi i porodici može da pruža i škola koja ima odeljenja učenika sa smetnjama u razvoju. Time će se proces inkluzije u obrazovnom sistemu učiniti efikasnijim i pružiti stručna pomoć nastavnicima i vaspitačima koji rade sa decom, učenicima i odraslima sa smetnjama u razvoju.

Članom 12. Predloga zakona promenjen je član 28. Zakona koji propisuje osnivanje ustanove, u delu koji se odnosi na vežbaonice. Ovako definisana i na osnovu toga ustanovljena, škola vežbaonica ima za cilj razvijanje održivih veza između škola i odgovarajućih fakulteta za obrazovanje nastavnika, izgradnju sistema za praktičnu obuku i pripremu studenata – budućih nastavnika. Ovim Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja pokazuje spremnost da razvoj obrazovanja i vaspitanja usmerava u pravcu njegovog kvaliteta i efikasnosti što je iskazano dokumentima Pravci razvoja obrazovanja u Srbiji i Strategijom razvoja obrazovanja u Republici Srbiji do 2020, koja ukazuje na neophodnost ustanovljenja škola vežbaonica radi unapređivanja osnovnog (inicijalnog) obrazovanja nastavnika, njihove odgovarajuće pripremljenosti za rad sa decom i učenicima, kao i za kvalitetno i efikasno ostvarivanje procesa učenja u školi i učionici. Istovremeno, na ovaj način se obezbeđuje uspostavljanje veza koje nedostaju u sistemu obrazovanja, veze između školske prakse i fakulteta na kojima se obrazuju studenti za poziv nastavnika. Ovo se posebno odnosi na nastavnike pojedinačnih nastavnih predmeta u opštem i stručnom obrazovanju. Time se visokoškolskim ustanovama obezbeđuje prostor (škola) u kojoj će studenti, budući nastavnici, obavljati praksu i tako ostvariti 6 bodova u skladu sa evropskim sistemom prenosa bodova što je definisano članom 8. Zakona. Ovaj član zakona počeoće da se primenjuje od školske 2015/2016. godine. Za njegovu primenu sistem će se pripremati kroz ogled koji će se realizovati u okviru projekta Opšte obrazovanje i razvoj ljudskog kapitala, projekat koji se finansira iz predpristupnih fondova Evropske unije za 2011 godinu (IPA 2011).

Članom 13. Predloga zakona promenjen je stav 8. člana 29. Zakona, koji se odnosi na mrežu srednjih škola i rezultat je usklađivanja zakonskih propisa sa Strategijom. Strategija predviđa promene koje se odnose na mrežu škola (posebno srednjih škola), odnosno uspostavljanje drugačijeg odnosa gimnazija i stručnih škola. Postojeće zakonsko rešenje nije dovoljno da bi se donela optimalna mreža srednjoškolskih ustanova koja podrazumeva smanjenje broja srednjih stručnih škola i povećanje broja gimnazija. Zato je i predloženo brisanje postojećih kriterijuma, te donošenje novih od strane Vlade, a koji bi bili usaglašeni sa Strategijom. Strategija obrazovanja predviđa i da se uradi analiza mreže srednjih škola i program transformacije pojedinih srednjih stručnih škola u gimnazije, kao i da se uradi nova mreža koja će biti usklađena sa potrebama privrede i sa demografskim kretanjima u regionu i lokalnoj sredini. Zato je završnim odredbama Predloga zakona predložen rok za izradu Uredbe Vlade od godinu dana, a potom novi rok od godinu dana za izradu same mreže škola.

U članu 14. Predloga zakona izvršena je izmena u stavu 4. a y vezi sa Zakonom o ministarstvima.

Članom 15, 16. i 20. Predloga zakona otklonjene su greške u pozivanju na broj stava u čl. 55, 60, 80 Zakona.

Članom 17. Predloga zakona izvršena je dopuna člana 63. Zakona i kao razlog za razrešenje direktora škole propisan je, na zahtev reprezentativnih sindikata, slučaj kada je direktor namerno ili krajnjom nepažnjom učinio propust prilikom donošenja odluke u disciplinskom postupku, koja je pravnosnažnom sudskom presudom poništena kao nezakonita i ako je ustanova obavezana na naknadu štete u iznosu koji može ugroziti redovno poslovanje ustanove. Takođe je dodat i novi stav

kojim se propisuje da je direktor materijalno odgovoran za štetu koju namerno ili krajnjom nepažnjom nanese ustanovi, u skladu sa zakonom.

U članu 18, 21, i 28. Predloga zakona izmenjeni su, odnosno dopunjeni čl. 72, 91. i 117. Zakona kojima se bliže reguliše obrazovanje odraslih. Bez obzira na to što je u toku izrada Predloga zakona o obrazovanju odraslih, potrebno je da zakon koji uređuje osnovne sistema obrazovanja i vaspitanja prepozna i na poseban način izdvoji uređivanje te materije. Definisan je andragoški asistent, kao lice koje pruža podršku odraslima za uključivanje u sistem obrazovanja i pomoć u otklanjanju teškoća u toku obrazovanja.

Članom 19. Predloga zakona promenjen je član 77. Zakona koji se odnosi na individualni obrazovni plan (u daljem tekstu: IOP), kao jedan od instrumenata podrške deci i učenicima iz navedenih grupa, a Pravilnikom o bližim uputstvima za utvrđivanje prava na individualni obrazovni plan, njegovu primenu i vrednovanje (Sl. Glasnik PC, br 76/10), regulisan je način i vrste IOP-a, način njegovog donošenja, kao i njegovo vrednovanje. U skladu sa tim, poštujući principe obrazovnog sistema Republike Srbije i prava deteta i učenika, predložena je izmena koja reguliše pravo na IOP, definiciju, cilj i vrste IOP, način njegovog donošenja, kao i timove u ustanovi koji izrađuju IOP uz saglasnost i učešće roditelja odnosno staratelja deteta/učenika ali i ulogu Ministarstva u praćenju, primeni i vrednovanju u praksi ovog instrumenta podrške deci i učenicima. Ovako definisan član zakona obavezuje na primenu ovog instrumenta u skladu sa zakonom. Omogućava konkretizaciju primene IOP-a u praksi kao i pravo na obrazovanje po njemu za svu decu i učenike kojima je neophodno obrazovanje po IOP-u kako bi bili ravnopravni učesnici u obrazovnom procesu, stekli konkretna znanja i životne veštine u skladu sa ličnim potencijalima i dobili šansu za dalje obrazovanje do nivoa do koga svako od njih želi.

Članom 22. Predloga zakona unekoliko je promenjen član 92. Zakona kojim se uređuje obrazovanje i vaspitanje u inostranstvu, odnosno nastava u inostranstvu, kako je sada predloženo. Cilj izmena je da se postigne veća transparentnost i nepristrasnost u postupku izbora nastavnika koji realizuju nastavu u inostranstvu, tako što će oni biti birani na javnom konkursu. Ovakvo rešenje je već propisano postojećim podzakonskim aktom.

Članom 23. Predloga zakona izvršene su izmene i dopune člana 98. Zakona kojim se uređuje upis učenika u osnovnu školu. Dodat je novi stav kojim se omogućava odlaganje upisa i deci koja su po uzrastu stasala za upis u školu. Iskustvo iz prethodnih školskih godina pokazalo je da postoji potreba da se, u izuzetnim slučajevima, a kada, pre svega, interes deteta to zahteva, omogući odlaganje polaska deteta u prvi razred osnovne škole. Na taj način nikako se ne ugrožava inkluzivnost sistema obrazovanja i vaspitanja, već se, zapravo, taj sistem još više prilagođava specifičnim potrebama deteta. Ostaje nesporna činjenica da će svako dete biti obuhvaćeno osnovnoškolskim obrazovanjem i vaspitanjem, a propisivanje mehanizma za pružanje podrške detetu (na relaciji porodica, interesorna komisija, predškolska ustanova i/ili škola) u periodu od godinu dana, za koliko je odlaganje moguće, obezbeđuje bolji start za dete i porodicu i pruža mogućnost školi da se na odgovarajući način pripremi za pružanje kvalitetnog obrazovanja i vaspitanja detetu koje će, svakako, naredne školske godine biti njen učenik.

U članu 24. Predloga zakona izvršeno je usklađivanje člana 100. Zakona sa Direktivom Saveta evropskih zajednica 77/486EEZ od 25. jula 1977. godine koja se odnosi na obrazovanje dece migranata i obavezu države domaćina da im obezbedi pomoć u učenju svog jezika kako bi im sistem obrazovanja bio dostupan u što kraćem roku. Dosadašnja odrednica „dete i učenik neke od evropskih zemalja” isključuje migrante, odnosno decu stranih državljana koji nisu iz Evrope. Izmenjenim

stavom 2. ovog člana omogućeno je daje za prognana i raseljena lica i decu i učenike koji su vraćeni u zemlju na osnovu sporazuma o readmisiji, koja ne poznaju jezik na kome se izvodi obrazovno-vaspitni rad ili pojedine programske sadržaje od značaja za nastavak obrazovanja, škola u obavezi da organizuje učenje jezika, odnosno pripremu za nastavu i dopunsku nastavu, po posebnom uputstvu koje donosi ministar.

U članu 107. Zakona kojim se uređuje ocenjivanje, članom 26. Predloga zakona dodat je novi stav 6. kojim je propisano da izuzetno, ukoliko je nedeljni fond časova nastavnog predmeta jedan čas, učenik se ocenjuje najmanje dva puta u polugodištu, iz razloga što je u praksi skoro nemoguće sa ovim fondom časova oceniti učenika četiri puta u toku polugodišta.

Odgovornost učenika, na zahtev reprezentativnih sindikata, pojačana je dopunom člana 113. Zakona članom 27. Predloga zakona, pa je kao teža povreda obaveza učenika predloženo i učestalo činjenje lakših povreda obaveza u toku školske godine, uz postupnost u izricanju mera.

Članom 29. Predloga zakona izmenjeni su uslovi za prijem u radni odnos propisani članom 120. Zakona. Kao uslov za prijem zaposlenih propisano je i znanje jezika na kome se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad, a brisana odredba da samo kada se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na jeziku nacionalne manjine, lice mora da ima i dokaz o znanju jezika na kome se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad. S tim u vezi su i izmene u sledećem članu Predloga zakona.

Članom 30. Predloga zakona promenjeni su neki zahtevi propisani članom 121. Zakona u pogledu obrazovanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika. Naime, po predloženoj izmeni, svi nastavnici, vaspitači i stručni saradnici dokazuju znanje jezika na kome se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad, što znači da se dokazuje i znanje srpskog jezika, tako da se sada ova odredba odnosi na sve zaposlene u obrazovno-vaspitnom procesu, a ne samo na pripadnike nacionalnih manjina. Treba imati u vidu i buduće priznavanje kvalifikacija, gde znanje jezika na kome se izvodi nastava, u našem slučaju srpskog, predstavlja zaštitnu meru u odnosu na mogući priliv spolja. U ovom članu uređeno je, no prvi put sveobuhvatno i na jednom mestu, priznavanje obrazovanja stečenog u bivšim republikama SFRJ, Crnoj Gori, obrazovanje stečeno u sistemu vojnog školstva i obrazovanje stečeno u inostranstvu. Naime, u svim tim slučajevima, po prethodno pribavljenom mišljenju odgovarajuće visokoškolske ustanove, ministar utvrđuje da li je njena vrsta odgovarajuća za obavljanje poslova nastavnika, vaspitača, odnosno stručnog saradnika.

Dodat je novi stav 10. Kojim je utvrđeno da nastavnik, vaspitač i stručni saradnik koji je u toku studija položio ispite iz pedagogije i psihologije ili je položio stručni ispit, odnosno ispit za licencu, smatra se da ima obrazovanje iz člana 8. stav 4. Zakona.

Članom 31. Predloga zakona promenjen je član 128. Zakona kojim se propisivao razlog i postupak oduzimanja licence. Korekcije ovog člana su se pokazale kao neophodne u smislu pojačavanja razloga za oduzimanje licence, jer jednom oduzeta licenca se ne može povratiti.

Na zahtev sindikata izvršena je članom 32. Predloga zakona dopuna člana 130. Zakona kojim je preuzimanje zaposlenog utvrđeno kao način zasnivanja radnog odnosa, dodat je stav kojim se rešenje propisano Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u osnovnim i srednjim školama i domovima učenika prenosi u zakon - da se ne može raspisati konkurs za prijem u radni odnos dok se ne ispita mogućnost preuzimanja zaposlenog koji je ostao neraspoređen ili koji radi sa nepunom normom časova. Brisano je rešenje po kome je za donošenje odluke o izboru nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika neophodno mišljenje organa upravljanja, procena

psihofizičkih sposobnosti je na zahtev nadležnih službi zapošljavanja promenjena u psihološku procenu sposobnosti, a precizirani su i rokovi u kojima direktor donosi odluku po konkursu.

Član 136. Zakona koji uređuje normu neposrednog rada nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika sa decom i učenicima, dopunjen je članom 33. Predloga zakona, odnosno definisanjem rada preko pune norme časova koji predstavlja gotovo redovnu pojavu u školama.

Na zahtev reprezentativnih sindikata, članom 34. Predloga zakona predloženo je vraćanje rešenja iz prethodnog zakona da nastavniku, vaspitaču ili stručnom saradniku prestaje radni odnos na kraju školske godine u kojoj navršši 40 godina staža osiguranja ili 65 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja.

U članu 35. Predloga zakona izvršeno je usklađivanje člana 150. Zakona u pogledu uslova u pogledu nivoa obrazovanja za obavljanje poslova prosvetnog inspektora, u smislu usklađivanja sa Zakonom o visokom obrazovanju.

Član 152. Zakona, koji uređuje uslove za prosvetnog savetnika, članom 36. Predloga zakona je poboljšana, imajući u vidu dosadašnju praksu u primeni ovog člana.

Čl. 37-41. Predloga zakona usklađene su kaznene odredbe čl. 161. do 165. Zakona sa Zakonom o prekršajima.

Članom 42. Predloga zakona predložena je izmena člana 166. Stav 1. Zakona, kojim se uređuje poveravanje poslova Autonomnoj pokrajini Vojvodina.

Članom 43. Predloga zakona utvrđeno je u kom roku će Vlada doneti akt o osnivanju Agencije iz člana 10. Ovog zakona i kada će Agencija početi sa radom.

Članom 44. Predloga zakona uređena je obaveza Vlade u utvrđivanju kriterijuma i donošenja akta o mreži srednjih škola.

Član 45. Predloga zakona, odnosi se na nove rokove vezane za donošenje opšte, stručne i umetničke mature u četvorogodišnjem obrazovanju i završnih ispita u trogodišnjem obrazovanju uslovljena je činjenicom da još nisu doneti standardi postignuća učenika na osnovu kojih će se donositi novi nastavni planovi i programi. Po njihovom donošenju postepeno će se ulaziti u reformu srednjeg obrazovanja. Kako se planira da prva reformisana godina u srednjem obrazovanju bude školska 2014/2015. godina, program mature treba doneti do početka školske 2017/2018. godine kada bi se na kraju te školske godine i polagala matura.

Članom 46. Predloga zakona propisano je vreme stupanja na snagu ovog zakona i predložena odložena primena člana 28. st. 3. i 4. (koji se odnosi na vežbaonice), od školske 2015/2016. godine, a člana 107. stav 6. (ocenjivanje), od školske 2013/2014. godine.

IV. SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Predložene izmene i dopune Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ne izazivaju dodatne finansijske efekte, odnosno ne zahtevaju dodatna finansijska sredstva, osim sredstava neophodnih za osnivanje i rad Agencije za obrazovanje i vaspitanje. S obzirom na to da u predloženim izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja nisu bliže definisani način osnivanja, rad i funkcionisanje Agencije, u ovom trenutku nije moguće definisati visinu neophodnih sredstava potrebnih za rad Agencije, odnosno finansijske efekte primene izmena i dopuna Zakona u ovom delu.

S obzirom na to da je navedeni zakon opšteg karaktera, odnosno da se pojedina rešenja bliže razrađuju u posebnim zakonima, kroz čiju primenu se definišu

odnosno sagledavaju finansijski efekti, u tom pogledu napominjemo da se finansijski efekti uvođenja (kroz predložene izmene i dopune Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja) kategorije „andragoški asistent” definišu, odnosno sagledavaju kroz sagledavanje finansijskih efekata primene Zakona o obrazovanju odraslih.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Razlog za donošenje ovog zakona, i to po hitnom postupku je činjenica da su iz skupštinske procedure su tokom jula 2012. godine povučeni posebni zakoni o osnovnom i srednjem obrazovanju i obrazovanju odraslih, koji se ponovo upućuju Narodnoj skupštini na usvajanje, pa se na ovaj način vrši usklađivanje sistemskog zakona sa posebnim zakonima, a svi zajedno sa Strategijom, odnosno poboljšava se efikasnost celog sistema preduniverzitetskog obrazovanja. Ovi zakoni čine set zakona iz oblasti obrazovanja, sa povezanom tematikom, pa bi bilo neophodno da se razmatraju i usvajaju svi zajedno, na istoj sednici Narodne skupštine. Važno je da ovi zakoni budu usvojeni i objavljeni što pre, kako bi obrazovne ustanove mogle da se pripreme za početak nove školske godine.